Eksjö kommun

Dokumenttyp:	Plan
Beslutad av:	Rektorer Furulundsskolan
Gäller för:	Furulundsskolan
Giltig från och med:	2026-10-12
Giltig till och med:	Tills vidare
Dokumentansvarig:	Furulundsskolan
Senast reviderad:	2026

Plan mot diskriminering och kränkande behandling i skolan

Denna plan grundar sig på bestämmelser i 6 kap Skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Planen omfattar Furulundsskolans fritidshem, förskoleklass och åk 1-9.

Vision

Furulundsskolan är en skola där vi känner oss trygga och delaktiga. Var och en har tilltro till sin förmåga och alla hjälper varandra att nå såväl kunskapsmål som egna mål.

Tillit, respekt, trygghet och delaktighet är våra värdeord.

1. Ansvarsfördelning

1.1 Ledningsfunktion

Det är **rektorernas ansvar** enligt lag att:

- Se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på Furulundsskolan.
- Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevernas lika rättigheter och att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, trakasserier på diskrimineringsgrunderna, sexuella trakasserier och annan kränkande behandling.
- Årligen upprätta och utvärdera en plan mot diskriminering och kränkande behandling i samarbete med personal och elever (och om möjligt även vårdnadshavare).

- Se till att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av diskriminering och kränkande behandling.
- Om verksamheten får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

1.2 Personal

Det är **all personals ansvar** att:

- Känna till och följa skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Ifrågasätta och reflektera över vilka normer och värderingar vi själva förmedlar genom att kontinuerligt föra diskussioner på temat och hjälpa varandra.
- Se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller kränkande behandling misstänks.
- Dokumentera misstänkt diskriminering eller kränkande behandling, och de åtgärder som vidtas.

1.3 Elever

Det är **alla elevers gemensamma ansvar** att:

- Inte utsätta andra för kränkande behandling.
- Informera personal om du upplever eller får vetskap om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer på skolan.

2. Upprättande av plan, inflytande och delaktighet

2.1 Mål med upprättandet

Skolan skall ha en aktuell och utvärderingsbar plan mot diskriminering och kränkande behandling som är känd av all personal, alla elever samt deras vårdnadshavare.

2.2 Delaktighet vid upprättande

Furulundsskolans kurator utarbetade planen i samråd med rektor och trygghetsteamet under augusti 2025, med utgångspunkt i vad som framkommit från personal och elever under läsåret 25/26.

Elevernas och vårdnadshavarnas delaktighet

När planen är utarbetad får klassråden och elevrådet möjlighet att lämna synpunkter på planens innehåll, samt ge egna förslag till VT 2026 då planen revideras inför nästa läsår.

Personalens delaktighet

När planen är utarbetad får all personal på Furulundsskolan möjlighet att lämna synpunkter på planens innehåll inför revidering och presenteras på en arbetsplatsträff (APT).

2.3 Fastställande

Furulundsskolans rektorer fastställer planen på APT.

2.4 Förankring av planen

Den fastställda planen publiceras på kommunens hemsida och finns att tillgå via Teams.

Under pedagogernas kompetensutvecklingsdagar implementeras planen och klasslärare går igenom den fastställda planen med eleverna. Kontinuerligt samt under klass- och elevråd diskuteras planens innebörd och innehåll.

Skolans personal arbetar fortlöpande med frågor som rör likabehandling då det är en del av vårt värdegrundsarbete och gemensamma förhållningssätt. Vi genomför även exempelvis temadagar och genom diskussioner som förs i mötet med eleverna utifrån aktuella händelser och situationer. Syftet är att detta skall vara ett levande dokument i det vardagliga arbetet.

3. Uppföljning och utvärdering av 2025/2026 års plan

Se bilaga 1.

4. Plan mot diskriminering och kränkande behandling 26/27

4.1 Främjande arbete

Det främjandet arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet syftar till att öka respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Arbetet riktas mot alla och är en naturlig del i det vardagliga arbetet både under lektionstid likväl som på raster.

Under läsåret 26/27 ska vi särskilt fokusera på värdegrund och språkbruk.

Inför det nya läsåret har flera önskemål och fokusområden lyfts fram. Ett av de viktigaste målen är att arbeta aktivt med elevernas språkbruk och de normer som omger det. För att lyckas med detta krävs att all personal utgår från ett gemensamt förhållningssätt och agerar konsekvent genom att markera olämpligt språkbruk när det behövs. Ett enhetligt bemötande från skolans sida är en viktig aspekt för att skapa en trygg och respektfull miljö.

Elevers delaktighet och inflytande är ett övergripande mål till läsåret 26/27.

Utöver detta finns det också en önskan om att stärka elevinflytandet. Genom att ge eleverna större möjlighet att påverka sin skolvardag kan man främja ett positivt skolklimat och goda relationer mellan elever och personal. Att arbeta med delaktighet och ansvar bidrar till att eleverna känner sig hörda och engagerade i skolans utveckling.

4.2 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de risker för diskriminering och kränkande behandling som finns i verksamheten. Det omfattar områden som i kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

4.3 Förebyggande arbete på Furulundsskolan

- På vår skola hälsar alla på varandra såväl elever som personal i syfte att alla ska känna sig sedda och bygga relation till varandra. Vi är varandras arbetsmiljö och behandlar varandra på ett respektfullt sätt.
- Vår skola är mobilfri vilket innebär att eleverna inte använder mobiltelefonerna under hela skoldagen, varken på lektioner eller raster. Vi ser att detta leder till en tryggare skoldag och färre antal kränkningar på sociala medier.
- Eleverna ska få kunskap om sina rättigheter, skyldigheter och möjligheter kopplat till diskrimineringsgrunderna och barnkonventionen.
- Personal utgår från ett salutogent förhållningssätt vilket fokuserar på att främja hälsa och välbefinnande genom att stärka och identifiera faktorer som får människor att må bra. Vi förstärker det positiva och kompetenta hos varje enskild individ.
- Vi för regelbundna samtal mellan elever, personal och vårdnadshavare kring normer, värderingar och sociala relationer.
- Vi har rastvärdar som täcker upp och skapar trygga zoner samt erbjuder rastaktiviteter på f-6. På 7-9 har vi elevcoacher som bemannar elevcaféterian. Detta i syfte att främja gemenskap och årskursöverskridande samverkan.
- Varje klass genomför en trygghetsvandring i syfte att belysa situationer och platser som kan upplevas otrygga. Resultatet analyseras av trygghetsteamet som därefter föreslår lämpliga åtgärder.
- Skolan samverkar med andra aktörer så som ungdomslotsar, socialtjänst, polis, SSPF, TSI och öppen ungdom.

5. Diskrimineringsgrunderna

5.1 Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck

Alla elever ska ha samma möjligheter att testa på och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Aktiviteter för att nå målet:

- Vi erbjuder alla elever samma aktiviteter och genomför anpassningar om det behövs.

- Vi ger lika stort talutrymme till alla elever oavsett kön eller könsuttryck. Detta genom att exempelvis gå laget runt eller dra namn i situationer där det inte föreligger hinder för att göra på detta sätt.
- Pedagoger och övrig personal ansvarar tillsammans för att alla elever får kännedom om sina rättigheter och skyldigheter i syfte att förebygga könsdiskriminering och sexuella trakasserier.
- Ge eleverna fler strategier för att värna sig själva och andra.
- Under läsåret genomförs två kärleksveckor där kärlek, samtycke och respekt lyfts fram.

5.2 Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Skolans verksamhet präglas av att alla människor har lika värde oberoende av etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning. Var och en har rätt att bestämma över sin egen tillhörighet och du kan ha flera etniska tillhörigheter.

Aktiviteter för att nå målet:

- Personalen ökar sin medvetenhet kring förväntningar och föreställningar genom att föra kontinuerliga diskussioner i undervisningen där vi lyfter fram och problematiserar normer tillsammans.
- Personalen är uppmärksamma på språkbruk mellan elever och agerar i situationer då det är nödvändigt.

5.3 Funktionsvariation

Elever och personal behöver ha förståelse för andras situation och för vad en funktionsvariation kan innebära. Alla elever ska ha möjlighet att delta i alla skolans aktiviteter.

Funktionsvariation innebär en begränsning av en persons fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte som en person är. Funktionshinder är den begränsning en person med funktionsnedsättning upplever i relation till omgivningen. Ett funktionshinder uppstår i mötet mellan människa och miljö. Det kan handla om allt från höga trösklar till attityder. Det är alltså miljön och omgivningen som är funktionshindrande.

Aktiviteter för att nå målet:

Miljön och undervisningens innehåll anpassas så att alla skolans elever, oavsett funktionsnivå, kan delta i undervisning och rastaktiviteter på likvärdiga villkor.

5.4 Sexuell läggning

Skolans verksamhet präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar, levnadssätt och familjesammansättningar.

Aktiviteter för att nå målen:

- Elevhälsan och pedagoger samarbetar kring undervisning i sexualitet, samtycke och relationer.
- Hela personalstyrkan för kontinuerliga diskussioner i undervisningen där vi lyfter fram och problematiserar normer tillsammans.

- Personal är uppmärksamma på språkbruk mellan elever och agerar i situationer då det är nödvändigt.
- Under läsåret genomförs två kärleksveckor där kärlek, samtycke och respekt lyfts fram.
- Pedagoger och trygghetsteamet kommer samverka med skolbibliotekarie under läsåret i syfte att få tips och uppslag på litteratur.

5.5 Ålder

Individer får ej diskrimineras eller trakasseras till följd av sin egen eller en anhörigs ålder.

Aktiviteter för att nå målen:

- Personal är uppmärksamma på språkbruk mellan elever och agerar i situationer då det finnes nödvändigt.
- Eleverna får i undervisningen kännedom om att ålder är en diskrimineringsgrund och detta konkretiseras genom exempel på situationer där åldersdiskriminering kan förekomma.

6. Kartläggning och nulägesanalys läsåret 26/27

- **Trivselenkät F-2, Skolenkät 3-9**
  Besvaras av elever i F-2 på Furulundsskolan. Resultaten diskuteras i klassråd och elevråd och presenteras därefter vid arbetsplatsträff där all personal deltar.
- **Sociogram, höstterminen 2026, vårterminen 2027**
  Mentorer genomför sociogram varje termin i syfte att följa klassens sociala samspel. Beroende på vad som framkommer vidtas åtgärder.
- **Trygghetsvandring, höstterminen 2026**
  Varje klass genomför en trygghetsvandring i syfte att belysa situationer och platser som kan upplevas otrygga. Resultatet analyseras av trygghetsteamet som därefter föreslår lämpliga åtgärder.
- **Hälsosamtal** med skolsköterskan i åk 2, 4 och 8.
- **Närvarofrämjande arbete** utifrån handlingsplanen för att stimulera hög närvaro.

7. Rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar

Skolan har tagit fram en arbetsgång för hur ärenden om misstänkta kränkningar hanteras som tydliggör vem som gör vad. I denna framgår också när vårdnadshavare ska informeras och göras delaktiga.

7.1 Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av elev

1. Den personal som först har sett eller fått information om händelsen gör skyndsamt en anmälan av händelsen i Draftit. Vid misstanke om lagbrott överlämnas ärendet omedelbart till rektor som avgör om en polisanmälan ska göras.

2. Den person som uppmärksammat händelsen kontaktar vårdnadshavarna samma dag som incidenten har inträffat och rektor avgör om en utredning ska startas om det inte redan gjorts en snabbutredning.
3. Utredning påbörjas och resultatet återkopplas sedan till vårdnadshavare för både den som blivit utsatt och den elev som utsatt någon.
4. Lämpliga åtgärder sätts in för att förebygga att liknande händelser sker igen.
5. Uppföljning av åtgärder genomförs.

7.2 Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Vid misstanke om kränkning från personal mot elev vidtas följande åtgärder:

1. Rektor kontaktas omedelbart. Händelsen utreds och dokumenteras efter kontakt med uppgiftslämnare och berörda. Huvudmannen informeras.
2. Rektor samtalar skyndsamt med de inblandade och informerar vårdnadshavare enligt kap. 6 § 10 Skollagen.
3. Rektor avgör eventuella ytterligare åtgärder.
4. Rektor genomför uppföljning av åtgärder.

8. Övrigt

8.1 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personal arbetar aktivt relationsskapande gentemot eleverna.
- Rastvaktscheman upprättas för varje läsår, även innan skolan börjar på morgonen.
- Mentorstid används för att ”känna av” och utvärdera stämningen i klassen och hur eleverna uppfattar att det just nu är på skolan.
- Utvecklingssamtal genomförs med varje elev varje termin.
- Enkäter genomförs och utvärderas enligt plan.
- Elevcoacher finns till för alla elever på skolan och uppehåller sig i elevutrymmen på elevernas raster och håltimmar.
- Personal som äter pedagogiskt i matsalen uppmärksammar riskbeteenden/risksituationer och agerar förebyggande för att förhindra kränkningar.

9. Begreppsförklaring

9.1 Definition av diskriminering

Diskriminering innebär att en individ eller grupp missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Direkt diskriminering innebär att en individ missgynnas och att det har en direkt koppling till
någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering sker när en bestämmelse eller ett förhållningssätt uppfattas
som neutralt, men i praktiken missgynnar en individ till följd av diskrimineringsgrunderna.

För att en händelse ska klassas som diskriminering behöver det inte ha funnits ett uppsåt eller en önskan om att göra något elakt. Det är effekten och upplevelsen hos mottagaren som avgör.

9.2 Trakasserier och kränkande behandling

Med trakasserier och kränkande behandling menas ett beteende som kränker en individs värdighet. Dessa kan bl.a. vara fysiska, verbala, psykosociala eller genom texter eller bilder.

Trakasserier är när en handling kränker en individs värdighet där det finns ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling är när beteenden kränker en individ men det inte finns en koppling till diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling är en handling som kränker en elevs värdighet och den kan utföras av en eller flera personer – och rikta sig mot en eller flera elever. Detta kan t.ex. vara ryktesspridning, nedsättande tilltal, hot eller fysiskt våld. Kränkningar kan vara synliga och handfasta, likaväl som dolda och subtila. De kan även förekomma utanför skoltid, exempelvis via telefon eller internet.

Med **mobbning** menas när en individ vid flera tillfällen blir dåligt behandlad av någon annan. Det kan t.ex. vara utfrysning, elaka kommentarer, viskningar eller blickar.

Bilaga 1.

Uppföljning och utvärdering av 2025/2026 års plan

Uppföljning och utvärdering av Furulundsskolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen enligt förordning (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet:

3 a § *I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och planer mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen (1985:1100) redovisas. Förordning (2008:945).*

9.3 Statistik Draftit

- 140 anmälda ärenden under läsåret 25/26
- Av ovan anmälda incidenter visade utredningarna att 11% ej var kränkningar och 89% konstaterades vara kränkningar.
- Av de utsatta var 46% flickor och 54% pojkar.
- Av de som utsatte andra var till majoriteten pojkar och få antal flickor.
- Av de anmälda ärendena skedde 77% på F-6 samt 23% på 7-9.
- Kategorier av kränkningar: fysisk 49%, verbal 39%, psykosocial 3%, diskriminering 3%, trakasserier 2%, text/bild 1%, ej angivet 1%

9.4 Utvärdering av insatser

Utvärdering av Tyresbodagen för åk 7

Årskurs 7 genomförde en gemensam utflyktsdag med syftet att stärka gemenskapen, ge elever och personal möjlighet att lära känna varandra samt utveckla samarbetet i de nybildade klasserna inför högstadiet. Dagen upplevdes överlag som positiv och innehöll flera moment som eleverna särskilt uppskattade.

Eleverna lyfte fram att besöket av brandmännen var mycket uppskattat, särskilt möjligheten att få prova på att släcka eld. Även de olika lekarna och stationerna längs vägen upplevdes som roliga och engagerande. Informationen från SYV beskrevs som tydlig och givande. Många uttryckte också att fruktsalladen samt möjligheten att ha med egen fika bidrog till en trevlig stämning. Promenaden upplevdes som både lång och rolig, och maten på plats fick positiva kommentarer. Eleverna uppskattade också den fria tiden, som gav möjlighet att umgås med olika kompisar, samt de externa aktörer som deltog under dagen.

Det framkom även några utvecklingsområden. Flera elever tyckte att det var tråkigt att polisen inte kunde närvara som planerat. Promenaden till Tyresbo upplevdes av vissa som lång, och några aktiviteter ansågs mindre roliga.

Inför framtida besök på Tyresbo lyftes önskemål om att blanda klasserna redan under promenaden dit, för att underlätta att lära känna elever även från den andra klassen. Det framkom också önskemål om tydligare vägledning för att undvika att grupper går vilse samt fler samarbetsövningar för att ytterligare stärka gemenskapen.

Utvärdering av trygghetsvandring – årskurs 7–9

Under höstterminen genomförde samtliga klasser på Furulundsskolan en trygghetsvandring. Syftet med vandringen var att identifiera både trygga och otrygga platser i skolmiljön, för att därefter kunna arbeta vidare med riktade insatser som stärker trygghet och trivsel för eleverna.

Eleverna i årskurs 7–9 lyfte fram flera platser som upplevs som särskilt trygga. Cafeterian nämndes återkommande som en trygg punkt, mycket tack vare den höga vuxennärvaron och personalens tillgängliga bemötande. Även klassrummen uppfattas som trygga miljöer eftersom det alltid finns vuxna närvarande. Olika sittplatser, både inomhus och utomhus på skolgården, beskrevs som platser där elever kan umgås i lugn och ro. Dessutom framhölls pingisrummet som en positiv miljö, med trevligt häng och aktiviteter som engagerar många elever.

Samtidigt framkom områden som upplevs som mer otrygga. Korridorerna vid snabba lektionsbyten beskrevs som trånga och röriga, vilket kan skapa stress och otrygghet. Omklädningsrummen vid idrott identifierades som otrygga platser, liksom matsalen, som av vissa elever upplevs som högljudd och stressande. Även idrottslektionerna nämndes, då tävlingsmoment och tufft spel ibland kan leda till konflikter.

I analysen av elevernas feedback framträder ett tydligt mönster: hög vuxennärvaro är en avgörande faktor för att en plats ska upplevas som trygg. Denna insikt är något som Furulundsskolan arbetar med dagligen. Skolan har bland annat en bemannad cafeteria och personal som är närvarande i elevernas miljöer under hela skoldagen, vilket bidrar till att skapa lugn, struktur och trygghet.

Utvärdering av trygghetsvandring – årskurs f-6

Under höstterminen genomförde alla klasser på Furulundsskolan en trygghetsvandring med syfte att identifiera både trygga och otrygga platser i skolmiljön. Resultaten används för att fortsätta utveckla en trygg och välfungerande skolmiljö.

Eleverna i årskurs f-6 beskrev flera platser på skolan som trygga. Klassrummen lyftes som en miljö där eleverna upplever både arbetsro och tydlig vuxennärvaro. Även den övre skolgården uppfattas som en lugnare plats, medan den nedre skolgården upplevs som trygg tack vare att många vuxna vistas där.

Samtidigt identifierades flera områden och situationer som otrygga. Rastaktiviteterna beskrevs som särskilt utmanande, då regler ofta inte följs och detta leder till konflikter. Eleverna upplever generellt tufft spel i många av aktiviteterna. Även idrottslektionerna uppfattas som högljudda, och fotbollsplanen beskrivs som otrygg på grund av hårda bollar och ett fysiskt spel som upplevs som för tufft.

Vid trygghetsvandringen uppmärksammades även flera övergripande observationer som påverkar elevernas upplevelse av skolmiljön. Eleverna beskrev att det ofta förekommer mycket skräp på skolgården samt att ett tråkigt språkbruk används i vissa sammanhang. Samtidigt framhölls att det finns många trygga och närvarande vuxna på skolan, vilket bidrar positivt till elevernas känsla av trygghet. Det lyftes också ett behov av fler vuxna i omklädningsrummen för att skapa en lugnare och mer ordnad miljö i samband med ombyten.

I analysen framkommer att en viktig del i det fortsatta trygghetsarbetet är att alla vuxna på skolan har ett gemensamt och konsekvent förhållningssätt. För att minska konflikter och öka tryggheten har personalen på F–6 därför gemensamt tagit fram regler och ett enhetligt arbetssätt för aktiviteter på skolgården.

Trygghetsteamet har under terminen arbetat aktivt för att stärka tryggheten på rasterna. Som en del av detta arbete bär rastvakterna numera väst för att vara tydligt synliga för eleverna. Dessutom följer varje stadie ett rullande schema för rastvärdar, vilket skapar struktur och säkerställer kontinuerlig vuxennärvaro. Fritidspersonalen ansvarar samtidigt för planerade och organiserade rastaktiviteter, vilket bidrar till en lugnare och mer förutsägbar rastmiljö.

Inför vårterminen ges även F–3 möjlighet att vistas på övre skolgården under vissa raster, vilket har bidragit både till ökad yta och stärkt bemanningen under raster.

Utvärdering sociogram

Under höstterminen genomförde samtliga klasser sociogram med syfte att kartlägga den sociala situationen i grupperna, identifiera eventuellt utanförskap och stärka den psykosociala arbetsmiljön. Sociogrammen fungerar också som ett stöd för lärarna i arbetet med gruppindelningar och välfungerande klassplaceringar.

Efter genomförandet analyserades sociogrammen av respektive ansvarig lärare och överlämnades därefter till trygghetsteamet. Vid utvärderingen framkom att lärarna upplever ett behov av att använda sociogram främst vid under läsåret, som ett stöd i sin egen undervisnings- och grupphantering. Att lämna in sociogram vid en fastställd tidpunkt till trygghetsteamet upplevdes i flera fall som ett onödigt moment, då syftet i högre grad ansågs vara kopplat till det dagliga arbetet i klassrummet.